

SGA Cup: Fischer Z – ENPS (thuis)

Het tweede bedrijf van de bekerontmoetingen met ENPS dit jaar: zouden we het in de SGA beter doen dan de KNSB-helden? Deze hadden met 1-3 verloren (Casper 0, Frans 0, Bram 1 en Niels 0) en volgens teamleider Bram niet echt kansen gehad.

Ikzelf had teamleidster Monique eerder toegezegd om mee te doen, toen ik zag dat ENPS verleden jaar Tom Bottema in haar gelederen had voor de SGA Cup. Aangezien ENPS 1 echter verleden seizoen was gedegradeerd uit de KNSB kwam daar opeens nog een sterke speler bij: Aran Köhler.

Dit zou onze negende partij worden – en allemaal waren ze zwaarbevochten. De eerste speelden we in 1976, de meest recente in 2003 – onze eerste remise die de onderlinge stand bracht op 5,5-2,5 in mijn voordeel. Globaal kon je zeggen: wie wit heeft wint en ik had vijf keer wit. Daar is slechts één uitzondering op. Ik won de beslissende partij in de vierkamp om het SGA-kampioenschap in 1995. Vanuit een verloren stelling, dat wel...

Deze keer verliep de opening buitengewoon soepel en na 15 zetten keek ik tevreden uit over mijn stelling. Zwart is volledig ontwikkeld en wit heeft nog niet eens gerokeerd.

De druk op de witte stelling is groot: hoe moet je b2 dekken? Na 16. Lb5 heeft zwart 16...Dxf2+ 17. Kxf2 Pg4+ 18. Ke2 Pxf6 met pionwinst. En 16. Dc1 Db4 17. Ld3 d5 18. exd5 Pxd5 19. 0-0 Pxc3 20. bxc3 Dxd4 is geen pretje.

Köhler – Peewee, na 15...Dd8-b6

Wit besloot daarom tot:

16. 0-0-0!?

En verschoof daarmee meteen de aap door naar zwart.

Wat nu: een pion pakken op f2 of de kwaliteit offeren op c3?

16...Db6xf2

Na lang denken. In een rapidpartij had ik vermoedelijk zonder veel nadenken 16...Txc3 17. bxc3 Pxe4 18. Ld3 Pxc3 gespeeld. Ik zag echter niet hoe ik na 19. Lxg6 eeuwig schaak kon vermijden.

Aran gaf achteraf aan hoe dat moest: 19. Lxg6? Pa2+ 20. Kd2 Dxf2+ (gemist) 21. Kd3 Pb4+ 22. Kc3 Tc8+ 23. Kb2 Txc2+ 24. Kb1 Tb2+ 25. Ka1 Ta2+ 26. Kb1 Db2 mat! Dat betekent dat wit 19. Te1 moet spelen. Na 19...Pa2+ 20. Kd1 heeft zwart voldoende compensatie, maar meer?

Wit koos nu een voor mij zeer lastige strategie: bijna a tempo zetten en pionnen offeren om lijnen te openen tegen de zwarte koning.

17. Th1-f1 Df2xh4!?

Qua stellingswaardering is er niets mis met deze zet. Alleen: ik had zijn volgende zet niet gezien... Had ik dat wel gedaan, dan had ik ongetwijfeld gekozen voor 17...Dg3 18. Td3 Dxd2, waarna wit veel meer moeite heeft zijn stukken te coördineren. Nu gaat dat soepel:

18. g2-g3 Dh4xg3 19. Tf1-g1 Dg3-e5?

En ik miste weer de volgende witte zet... Van Petrosjan werd ooit gezegd dat hij helemaal niet zo diep berekende, steeds maar een zet diep. Maar dan wel met een loepzuivere evaluatie! Ach, dat valt niet te leren vrees ik. De tijger had ongetwijfeld 19...Dh2 gedaan, waarna zwart nog steeds gewonnen staat. Nu echter grijpt wit meteen zijn kans:

20. Tg1-g5!

Köhler – Peewee, na 20. Tg1-g5

Tja, na 20...Df4+ 21. Kb1 dreigt opeens het aftrekschaak Txg6+ met damewinst. Zoals Tom Bottema opmerkte was aan mijn lichaamstaal duidelijk te zien dat ik deze gemist had...

Achteraf was dit een bijzonder interessant moment: was hier intuïtie in het spel of zat ik hier mee te deinen op de gedachtengolven van mijn tegenstander? In mijn hoofd klonk 21...Ph7!, maar helaas laat ik de laatste tijd nogal vaak mijn intuïtie voor wat het is – altijd ten onrechte. Toch even navragen bij Aran of hij Ph7 had gezien...

Met zijn vorige zet heeft zwart overigens een groot deel van zijn voordeel verspeeld. Na 22. Txg6+ fxg6 (en de zwarte dame staat gedekt door de toren: blijkbaar kun je dat makkelijk overzien) 23. Dxc6+ Kh8 24. Dxe6 De5 25. Dxe5+ dxe5 26. Lxh5 Pf6 27. Le2 staat zwart natuurlijk nog steeds beter. Door het gereduceerde materiaal op een vleugel wacht echter een zeer lastige technische klus.

20...De5-h2?!

Nog een interessant alternatief dat ik overwoog – altijd leuk dat SGA-tempo... - was 20...Pg4!? 21. Dxc6 (vooral niet 21. Lxg4 vanwege 21...Df4+ 22. Kb1 Lxg4) 21...Dg7 22. Dh4 Pe5 23. Tg2 f6 en zwart staat beter, maar de winst is nog ver weg.

21. Td1-g1 Le6-g4

Nu niet 21...Pg4 vanwege 22. T1xg4 Lxg4 23. Txg6+, maar 21...Df4+ 22. Kb1 Pg4 was een goed alternatief. Het aftrekschaak wordt weer gerepareerd door fxg6 zoals eerder, maar na 23. Dxc6 Kg7 24. T5xc6 Lxg4 25. Txg4 De5 26. Tg5 Dd4 zijn de kansen in evenwicht.

22. Tg1xg4

Een van de manieren om eeuwig schaak af te dwingen. Een andere was 22. Tf1 Lxe2 23. Txf6 exf6 24. Txg6+ en wederom remise.

22...Pf6xg4 23. Tg5xg4

Vooral niet 23. Lxg4? vanwege dezelfde wending als hiervoor: 23... Df4+ 24. Kb1 hxg4 25. Pd5 Df1+ 26. Ka2 Tfe8 27. Txg4 Dc4+ 28. Ka3 Dc5+ 29. Ka2 Dd4 en de pret is voorbij voor wit.

23...Tc8xc3

Ik had inmiddels genoeg gerekend vond ik... zwart kan doorspelen met 23...De5 24. Tg1 Dd4 25. Tg3 Tc5 26. Lxh5 Dg7 27. Dxc6+ Kxc6 28. Le2 Th8, maar eerlijk gezegd had ik daar de puf niet meer voor!

24. Tg4xg6+

En we besloten tot remise.

Daarmee werd meteen de druk op de anderen opgevoerd, want die hadden wellicht op een punt gerekend...

De Kruif – Michel, na 17. Tb1xb2

En weer een stelling waar de één volledig ontwikkeld is, en de ander nog niet.

17...e6-e5?

Mist de grap die wit in de stelling gevlochten heeft. Beter was een normale zet als 17...Td8 of het meer ingewikkelde 17...a5 18. b5 Pe5 19. Dc3 Dc5 20. Tfd1 a4 21. Dd4 Dxd4 22. Txd4 Pd7 met in beide gevallen geen problemen voor zwart.

18. Pe2-c3 Pc6-d4?!

Taaier was 18...Le6 19. Pd5 Lxd5 20. exd5 Pd4, al staat wit inmiddels beter.

19. Pc3-d5! Dc7-d8

De pointe van de witte tussenzet is 19...Pxb3 20. Pxc7 en er hangt teveel bij zwart. Relatief de beste verdediging is 19...Db8 20. De3 al staat wit prettig.

20. Db3-e3 Lc8-e6 21. f2-f4 Pd4-c6?

Zwart stort in. Natuurlijk staat hij minder, maar hij kon zich taaier verdedigen met 21...f6 22. Tbf2 Lxd5, al houdt wit duidelijk voordeel na 23. exd5 Pf5 24. Dc3 Dc7 25. c5 en de witte pionnen komen vervaarlijk naar voren.

22. f4-f5 Le6xd5 23. e4xd5 Pc6-d4 24. f5-f6 Kg8-h8 25. De3xe5 Pd4-f5

En hier stond Kees voor dezelfde keus als ik eerder en hij twijfelde niet. Soms is er echter een betere zet dan de meest voor de hand liggende en zo ook hier. Wat speelt u met wit?

De Kruif – Michel, na 25...Pd4-f5

26. Tf1xf5!?

Een mooi kwaliteitsoffer en goed genoeg natuurlijk, maar 26. g4! gevolgd door de torenmanoeuvre Tb3-h3 was heel thematisch geweest.

De getruce verdediging van zwart later op de 29^e zet had Kees gemist in zijn berekening.

26... Tf8-e8

De enige om door te spelen. Na 26...gxf5 27. Dxf5 Tg8 gaat het heel eenvoudig: 28. Le4 Tg6 29. Tbf2 Df8 30. Df4 Th6 31. d6 Td8 32. c5 enzovoorts.

27. De5-f4 g6xf5 28. Df4xf5 Te8-e1+ 29. Kg1-f2 Dd8-e8?

Lastig was zoals Kees zelf aangaf de truc 29...Te6. Het loopt uiteindelijk goed af voor wit, maar enige nauwkeurigheid is wel vereist en vooral geduld bij al de schaakjes: 30. dxe6 Dd4+ 31. Kf3 Dxb2 32. e7 Tg8 33. Lf1 Dc1 34. Ld3 Dh1+ 35. Ke2 Dxb2+ 36. Kd1 Dh1+ 37. Kc2 Dh2+ 38. Kb3 Dh1 Dat was de eerste reeks schaakjes, nu komt de tweede: 39. De5 Dd1+ 40. Lc2 Df3+ 41. Kb2 Dg4 42. e8D Txe8 43. Dxe8+ Dg8 44. Dxc8+ Kxc8 45. c5 en wint.

30. Df5-g5

En zwart gaf het op. Dat gaf hoop, maar de overige borden leken niet in ons voordeel. Weliswaar leek Leo een klein voordeeltje te hebben, maar de tegenstander van Ronald vloog hem op ouderwetse manier naar de keel.

Gewoon alle stukken naar de koningsvleugel boegseren en dan maar beginnen te beuken... Kijkt u even mee?

Hoekstra – Gouma, na 11...Dd8-b6

Om een idee te geven hoe moeilijk het is iets nieuws te bedenken: dit was al eerder gespeeld. Daar deed wit het voorzichtige Kh1, hier echter:

12. e4-e5 Pf6-d5 13. f4-f5 Ta8-c8!?

De harde aanpak is: 13...c4 14. De4 (vooral niet 14. dxc4 vanwege d3+ 15. Df2 Lc5 met damewinst) 14...cxd3 15. cxd3 Pc5 16. Dg4 Kh8 17. Ph5 Tg8 en zwart heeft de eerste aanvalsgolf afgeslagen.

14. De2-e4 c5-c4 15. Lc1-g5 Pd7-c5!?

Weer een interessant alternatief: 15...cxd3 16. cxd3 Pc5 17. Dh4 f6 18. exf6 Lxf6 19. Lxf6 Txf6 20. Tc1 Tf8 21. Dxd4 Pf4! Die kun je missen...

16. De4-h4

Hoekstra – Gouma, na 16. De4-h4

16...Le7xg5?

Zwart stort in, maar dat is niet verwonderlijk met al dat rekenen. Er waren twee betere verdedigingen, beiden een poging van zwart naar een eindspel te ontsnappen:

- a. 16...Dd8 (de minste van de twee) 17. dxc4 bxc4 18. Lxe7 Pxe7 19. Pxd4 Pxf5 20. Pgx5 exf5 21. Dxd8 Tcx8 22. Pxf5 g6 23. Pd6 c3 24. bxc3 Pd7 al heeft wit zeker winstkansen in dit eindspel, en
- b. 16...f6 17. exf6 Lxf6 18. Lxf6 Txf6 19. dxc4 Pe3! (die kun je missen natuurlijk) 20. b4 exf5 21. bxc5 Dxc5 22. Dxd4 (op 22. Tf2 volgt Pg4!) 22...Dxd4 23. Pxd4 Pxf1 24. Txf1 Txc4 en door het sterk gereduceerde materiaal zal zwart wel remise maken.

Na de tekstzet maakt wit het krachtig uit:

17. Pf3xg5 h7-h6 18. f5-f6! Db6-d8 19. Pg3-h5 g7-g6 20. Ph5-g3

En zwart gaf op: 1,5 – 1,5. Daarmee moest Leo winnen, want bij een gelijke stand zou het laatste bord afvallen, en daar had Kees nou net gewonnen...

Littel – Bottema, na 20...Pg7-f5

Leo had goed gereageerd op de onregelmatige opening van Tom. Nou ja, onregelmatig: tegen mij deed hij ooit 1. d4 g6 2. g3 c6 3. c4 f6 dus zo erg is dit ook weer niet... Om uit de omknelling los te komen heeft zwart zojuist een paard op f5 gepoot.

21. Ld3xf5?!

Te direct, denk ik. Beter was 21. Lh2 met de dreiging Lxf5 en Pg3 na. Ook was dit een goed moment voor de opstoot a5: wit krijgt daar een aantal zetten de kans voor maar laat dat steeds na.

Een voorbeeld: 21. Lh2 Pg6 22. Lxf5 exf5 23. Pg5 0-0-0 24. Ph7 Th8 25. Pf6 De6 26. Pg3 Pxd4 27. Pgxh5 Pg6 28. Tf1 en wit gaat de f-pion winnen.

21...e6xf5 22. Pf3-g5 0-0-0 23. Pf1-e3 Pf8-e6

Zwart heeft zo goed en kwaad als het kon zijn stelling verbeterd: koning in veiligheid, torens verbonden

24. Pg5xe6?!

Weer te direct, denk ik. Hierdoor kan zwart zijn pionnenstructuur herstellen en glijdt de partij af naar remise. Er waren twee betere mogelijkheden:

- a. 24. a5 Lxg5 25. hxg5 Pxg5 26. Dxf5 Tdf8 27. axb6 cxb6 28. Dxd7+ Kxd7 29. Tf1 Pe4 30. Lh4
- b. 24. Tf1 a5 25. Dxf5 La6 26. Tf2 Pxg5 27. hxg5 Lxg5 28. Lf4

In beide gevallen behoudt wit een klein voordeel.

24...f7xe6 25. Lg3-f4 Lh6xf4 26. Df2xf4 a6-a5!? 27. b2-b4!?

Zwart wilde kostte wat kost spel houden als hij op winst moest gaan spelen. Wanneer wit niets had gedaan was het moeilijk verder komen voor zwart. Nu is er naast g2 een tweede zwakte: a4.

27...Lb7-a6 28. Te1-d1 Tg8-g6 29. Td1-d2?!

Veiliger was meteen blokken met b5, want nu had zwart met 29...Dc6 30. Pd1 axb4 31. cxb4 Lc4 het initiatief over kunnen nemen.

29...Td8-g8 30. b4-b5 La6-b7 31. Td2-b2 Kc8-b8 32. Ta1-b1 Dd7-e7

Littel – Bottema, na 32...Dd7-e7

33. Tb2-f2?

Na 33. Tb2-a2 of Tb1-a1 was er niets aan de hand geweest...

33...De7-a3 34. Tf2-c2 Da3xa4

En zwart is een pion rijker. Relatief het beste was nu 35. Tcb2 Da3 36. Tb3 om na De7 door te spelen met een pion minder. Na de volgende zet hakt zwart dwars door de witte stelling heen.

35. c3-c4? Da4xc2!

Niet moeilijk, wel heel effectief.

36. Pe3xc2 Tg6xg2+ 37. Kg1-f1 Tg2-g1+ 38. Kf1-e2 Tg8-g2+ 39. Ke2-d3

En wit gaf op.

Daarmee was de bekerdroom dit jaar weer uit...

Op de site van ENPS rapporteert hun vliegende verslaggever ook over de match, en daarnaast bevat de site een heel leuk Facebook-verslag:

<http://schaakclub.blogspot.nl/>

En nu maar hopen dat de heren van ENPS weer de SGA-beker winnen dit jaar!

Scoreverloop

Peewee (z)	½	½
Kees (w)	1	1½
Ronald (z)	0	1½
Leo (w)	0	1½